

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“), sa predkladá ako iniciatívny návrh.

Cieľom návrhu zákona je primárne prijatie legislatívnych opatrení na zavedenie elektronizácie procesov evidencie cudzincov (ECU) v rámci pobytovej agendy. Týmto spôsobom sa vytvorí možnosť pre cudzincov využívať elektronické služby vo viacerých životných situáciách, dôsledkom čoho bude zrýchlenie a zjednodušenie komunikácie medzi správnym orgánom a konečným príjemcom elektronickej služby – cudzincom, zrýchlenie správneho konania, resp. rozhodovania správnych orgánov vo veci pobytov cudzincov na území Slovenskej republiky, zrýchlenie registrácie pobytov občanov Európskej únie, ako aj zjednodušenie podávania elektronických žiadostí o doklad o pobyte alebo o cudzinecký pas. Zároveň táto zmena prispeje k znižovaniu administratívnej záťaže na strane rozhodujúcich orgánov, ako aj na strane cudzincov a znižovaniu rizika korupcie. V praxi bude elektronizácia procesov ECU spojená s riešením nasledovných životných situácií cudzincov: *žiadosť o obnovenie prechodného pobytu, obnovenie modrej karty, udelenie trvalého pobytu na neobmedzený čas, udelenie dlhodobého pobytu, registrácia pobytu občana Európskej únie, žiadosť o vydanie dokladu o pobyte a žiadosť o cudzinecký pas*. Zavedenie elektronizácie procesov je zároveň náplňou projektu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pod názvom: „Elektronizácia procesov udeľovania povolení na pobyt“ (kód projektu: projekt_1896), ktorý bol vypracovaný v súvislosti so zabezpečením plnenia výziev definovaných v Komponente 16 schváleného Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky.

V čl. I predkladaného návrhu zákona sa v dôsledku elektronizácie procesov evidencie cudzincov zavádza niekoľko zmien v rámci pobytovej agendy, ktoré budú mať dopad na spôsob podávania niektorých druhov žiadostí zo strany cudzincov žijúcich na území Slovenskej republiky.

Súčasťou návrhu novely zákona o pobyte cudzincov je zavedenie vydávania dokladov o pobyte príjemcom dočasného útočiska – občanom z Ukrajiny na území Slovenskej republiky v jednotnom formáte podľa Nariadenia Rady (ES) 1030/2002 z 13. júna 2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov (ďalej len „nariadenie“), t. j. v podobe ID karty. Potreba vydávania takýchto dokladov vychádza z ustanovení predmetného nariadenia, pričom zavedenie vydávania ID karty príjemcom dočasného útočiska vyžaduje už dlhšiu dobu aj Európska Komisia (aj keď v predchádzajúcom období dočasne akceptovala vydávanie „Potvrdenie o udelení/predĺžení tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky“ v papierovej forme, ktoré však nespĺňa požiadavky stanovené uvedeným nariadením). Zavedenie požadovaného jednotného formátu dokladu o pobyte zabezpečuje vysokú úroveň bezpečnosti dokumentov, uľahčuje kontrolu a validáciu povolení vo všetkých členských štátoch a uľahčuje právo držiteľa voľne sa pohybovať na území členských štátov a v rámci schengenského priestoru.

Návrh zákona rieši aj drobnú úpravu aplikačnej praxe v prípade overovania pozvaní pozývateľov, ktorí sú právnickými osobami, a to tak, aby k žiadosti o overenie pozvania

predkladali ako doklad preukazujúci finančné zabezpečenie pobytu potvrdenie o zostatku na účte vedenom v banke, pobočke zahraničnej banky alebo zahraničnej banke namiesto výpisu z účtu za posledné tri mesiace. Aplikačná prax ukazuje, že v prípade veľkých obchodných spoločností, ktoré požívajú na území Slovenskej republiky štátneho príslušníka tretej krajiny za účelom podnikateľských aktivít, je preukázanie trojmesačného výpisu z účtu (vo väčšine prípadov v rozsahu niekoľko stoviek strán) nadmernou administratívnou záťažou pre správne orgány, ktoré uvedené doklady kontrolujú.

V čl. II predkladaného návrhu zákona sa v nadväznosti na vydávanie dokladov o pobyte príjemcom dočasného útočiska – občanom z Ukrajiny vo forme ID karty upravujú príslušné ustanovenia zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh zákona predpokladá pozitívny a zároveň negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy. Pozitívny vplyv bol identifikovaný v prípade zavedenia vydávania dokladov o pobyte príjemcom dočasného útočiska – občanom z Ukrajiny na území Slovenskej republiky v podobe ID karty, nakoľko tento proces bude spojený s výberom príslušného správneho poplatku za každý vydaný doklad. Negatívny vplyv na rozpočet bol identifikovaný v prípade elektronizácie procesov evidencie cudzincov, nakoľko (vychádzajúc z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 145/1995 Z. z. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o správnych poplatkoch) v prípade využívania elektronických služieb cudzincami bude dochádzať k zníženiu správnych poplatkov za vybavovanie ich žiadostí o 50% z poplatku určeného podľa sadzobníka (najviac však o 50 EUR).

Návrh zákona bude mať pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, a to v súvislosti s elektronizáciou procesov evidencie cudzincov (ECU) v rámci pobytovej agendy. Elektronizáciou dochádza k urýchleniu/zjednodušeniu procesu vybavovania žiadostí cudzincov – podnikateľov o pobyt, príp. žiadostí o vydanie dokladu o pobyte.

Návrh zákona bude mať pozitívny dopad na služby verejnej správy pre občana, ako aj na procesy služieb vo verejnej správe. V prípade elektronizácie procesov ECU pôjde o zefektívnenie komunikácie medzi správnym orgánom konajúcim vo veciach pobytu a cudzincom, ktorý žiada o službu, zníženie administratívnej záťaže na strane správneho orgánu ako aj cudzincov, a zároveň znížovanie rizika korupcie. Pozitívny vplyv bol identifikovaný aj v prípade vydávania dokladov o pobyte príjemcom dočasného útočiska – občanom z Ukrajiny v podobe ID karty, čím dôjde k zosúladieniu praxe v Slovenskej republike s európskou legislatívou, a najmä k uľahčeniu využívania práva držiteľa ID karty voľne sa pohybovať na území členských štátov a v rámci schengenského priestoru. Taktiež v prípade predkladania potvrdenia o zostatku na účte vedenom v banke v prípade pozývateľov, ktorí sú právnickými osobami, dôjde k zníženiu administratívnej záťaže policajných útvarov konajúcich vo veci overovania pozvaní cudzincov.

Návrh zákona bude mať pozitívny dopad na informatizáciu spoločnosti v súvislosti s elektronizáciou procesov evidencie cudzincov.

Návrh zákona predpokladá pozitívne sociálne vplyvy v prípade elektronizácie procesov evidencie cudzincov, nakoľko pôjde o finančnú úsporu cudzincov, resp. ich domácností, keďže elektronické podávanie žiadostí je spojené s nižšími správnymi poplatkami ako osobné podávanie žiadostí. Návrh novely zákona predpokladá zároveň negatívne sociálne vplyvy na občana (resp. jeho domácnosť) v prípade vydávania dokladu o pobyte príjemcom dočasného útočiska vo forme ID karty a jeho doručením na adresu na

území Slovenskej republiky, nakoľko táto služba je spojená so zaplatením príslušného správneho poplatku.

Návrh zákona nebude mať žiadny vplyv na životné prostredie ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje s prihliadnutím na dĺžku legislatívneho procesu a potrebnú legisvakanciu.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi ústavného súdu, s inými zákonmi a medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, a s právom Európskej únie.